

Bemærkninger til lovforslaget

Lovforslaget indebærer, at det ikke længere skal være muligt at anbringe varetægtsfængslede i fuldstændig isolation, men kun i delvis isolation, dvs. isoleret fra bestemte medindsatte.

Lovforslaget er en uændret genfremsættelse af lovforslag nr. L 22, fremsat den 8. oktober 1981, se Folketingstidende 1981-82 (1. samling), forhandlingerne sp. 179 og sp. 916, tillæg A, sp. 253.

Lovændringen i 1978

Ved retsplejereformen i 1978 skete der en ændring på dette område, hvorefter isolationsanbringelse ikke længere finder sted alene på krav fra politiet, men efter rettens beslutning (bilag 1).

Et ændringsforslag af samme indhold som nærværende blev fremsat af VS, men fik kun SFs og VS' stemmer. Det må erkendes, at der heller ikke på det tidspunkt var nogen større offentlig interesse for spørgsmålet.

Den offentlige debat om isolation

Meget kort tid efter retsplejereformens vedtagelse opstod der en omfattende offentlig debat, i pressen, i radio/TV, på møder, ved høringer m. v., om virkningerne af isolation og berettigelsen af isolation som middel til at lette opklaringsarbejdet for politiet.

Af den offentlige debat fremgår det bl. a., at der i de politiske partier er sket en holdningsændring siden afstemningen i 1978. Således har både den daværende socialdemokratiske ordfører, den nuværende justitsminister, og den daværende radikale ordfører givet udtryk for, at reglerne må ændres. Den nuværende formand for retsudvalget har offentligt gjort sig til talsmand for forbud mod fuldstændig isolation, altså ganske på linje med nærværende forslag. At der også har været bevægelse i andre partier, fremgår af Erik Ninn-Hansens udtalelser til Berlingske Tidende den 7. januar 1980 (bilag 2).

Virkningerne af isolation

Hvad angår de psykiske og helbredsmæssige virkninger af isolation henvises til overlæge Finn Jørgensens redegørelse »De psykiske følger af ophold i isolationsfængsel« (bilag 3), retslægerådets udtalelse af 12. oktober 1979 (bilag 4), samt henvendelse fra isolationsgruppen under Dansk Retspolitisk Forening til folketingets retsudvalg, december 1979 (bilag 5).

(Med hensyn til retslægerådets udtalelse skal det bemærkes, at den er baseret på en beskrivelse af isolationsfængsling, som justitsministeriet har fremstillet og tilsendt rådet. Efter denne fremstilling er isolationsfængsling den rene svir, - med aviser og radio og fjernsyn og breve og besøg, 15-20 menneskelige kontakter daglig med et venligt og forstående personale, som tager sig god tid til samtaler, hvis man mærker, at den indsatte har behov for det (se retsudvalget, almindelig del, 1979-80, bilag 57, underbilag 1). Det svarer ikke meget til den virkelighed, de indsatte og nogle af de ansatte har beskrevet; men hvis denne justitsministerielle beskrivelse har været retslægerådets eneste grundlag, så kan det ikke undre, at rådet afviser at drage paralleller fra andre isolationssituationer og konklusioner med hensyn til den psykiske nedbrydning. Det er mere bemærkelsesværdigt, at rådet alligevel konkluderer, at isolationsfængsling af humanitære grunde i videst muligt omfang bør tidsbegrænses.

Rådets kritiske holdning til de eksisterende retrospektive undersøgelser og anbefaling af ikke-eksisterende løbende undersøgelser af isolationsfanger gennem længere tid bliver logisk og rimelig, hvis man lægger den justitsministerielle beskrivelse af isolationsfængsling til grund. Hvis man derimod går ud fra den isolationssituation, som opleves af de indsatte, bliver rådets forslag meningsløst, fordi man ved den foreslåede undersøgelse netop i betydelig grad ville opheve den isolation, som man skulle undersøge.

At retslægerådet i sine afslutningsbemærkninger forlader det medicinske område og indlader sig på rent kriminalpolitiske tilkendegivel-